

مسکات ورزشی

(ابزارهای برندسازی)

نویسندگان:

دکتر مهدی رسولی

پرستو قدسی

امیر هاشمی فر

ویراستار:

دکتر زهره رضایی

سرشناسه	: رسولی، مهدی، ۱۳۶۲
عنوان و نام پدیدآور	: مسکات ورزشی (ابزار برندسازی): نویسندگان مهدی رسولی، پرستو قدسی، امیر هاشمی فر
مشخصات نشر	: تهران: پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی، ۱۴۰۱.
مشخصات ظاهری	: ۱۴۹ ص.: مصور، جدول، نمودار
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۳۰-۶۶-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیپا
موضوع	: ورزش - بازاریابی / Sports- Marketing
موضوع	: ورزش - جنبه‌های اقتصادی / Sports - Economic aspects
موضوع	:
موضوع	: نماد ها / Mascots
شناسه افزوده	: هاشمی فر، امیر، ۱۳۷۹
شناسه افزوده	: قدسی، پرستو، ۱۳۶۸
شناسه افزوده	: رضایی، زهره، ۱۳۶۵، ویراستار ادبی
شناسه افزوده	: پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی
رده بندی کنگره	: G۷۷۱۶
رده بندی دیویی	: ۷۹۶/۰۶۹۸
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۹۰۹۲۸۱

پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی

مسکات ورزشی (ابزار برندسازی)

مترجمان: دکتر مهدی رسولی، پرستو قدسی و امیر هاشمی فر

ویراستار ادبی: دکتر زهره رضایی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۹۳۰-۶۶-۲

ناشر: پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی

شمارگان: ۵۰۰ نوبت چاپ: تهران، اول ۱۴۰۱

لینوگرافی: کیامرثی چاپ و صحافی: کیامرثی

قیمت: ریال

تهران: خیابان مطهری، خیابان میرعماد، کوچه پنجم، پلاک ۳- کد پستی: ۱۵۸۷۹۵۸۷۱۱

تلفن: ۸۸۷۴۷۸۸۴ (۰۲۱) نمابر: ۸۸۷۳۹۰۹۲ info@ssrc.ac.ir ssrc.ac.ir

کلیه حقوق برای پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی وزارت علوم، تحقیقات و فناوری محفوظ است.

پیشگفتار

تربیت بدنی و علوم ورزشی به عنوان یک حوزه علمی دانشگاهی در سالهای اخیر روند رو به رشدی را در تمامی زمینه های آموزشی، پژوهشی و اجرایی داشته است. یکی از مسائل مهم مورد توجه مسئولان و برنامه ریزان، شناسایی، فراهم سازی و تقویت زمینه های لازم برای تولید دانش علوم ورزشی و به کارگیری علوم ورزشی تولید یافته در عرصه های ورزش قهرمانی و میادین بین المللی و نیز ورزش همگانی و سلامت عمومی است. به همین جهت پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی که در راستای سیاست های علمی، آموزشی و پژوهشی خود، برای انتقال آخرین یافته ها به منظور توسعه روزافزون دانش و فناوری در ایران اسلامی بنیان نهاد شده، در نظر دارد با فراهم کردن بستری مناسب برای پیشبرد فعالیت های پژوهشی و نیز ارتقای سطح علمی، فرهنگی و کمک به تلفیق علم و عمل، گامی مؤثر در رفع نیازهای علمی ورزش کشور بردارد. در این

راستا، پژوهشگاه اقدام به انتشار کتاب های علمی - ورزشی - تخصصی برگرفته از تلاش های متخصصان، محققان و دانش آموختگان تربیت بدنی و علوم ورزشی نموده است. امید است با انتشار اینگونه کتب، به فضل خداوند متعال، گامهای مؤثری در جهت تحقق اهداف عالیه نظام جمهوری اسلامی ایران برداشته باشیم.

پژوهشگاه تربیت بدنی و علوم ورزشی

وزارت علوم، تحقیقات و فناوری

فصل ۱ مسکات: تعاریف و دسته‌بندی‌ها

۹	مقدمه
۹	مسکات چیست؟
۱۰	معنی لغوی مسکات
۱۱	پیدایش مسکات
۱۲	کهن الگو، دی‌ان‌ای سازنده ارتباطات
۱۳	توتم
۱۴	صور فلکی
۱۴	نشان ملی
۱۵	تجسم شخصیت ملی
۱۵	شخصیت تبلیغاتی
۱۶	مسکات به عنوان شخصیت تبلیغاتی
۱۶	چارچوب دسته‌بندی شخصیت‌های تبلیغاتی:
۱۹	مزایای استفاده از شخصیت تبلیغاتی
۲۱	مسکات‌های ورزشی
۲۱	مسکات‌های مراکز آموزشی
۲۴	مسکات‌های تجاری
۲۵	مسکات‌های نظامی
۲۶	مسکات‌های ملی

فصل ۲ تحلیل مسکات‌های ایران

۳۱	مقدمه
۳۱	مسکات در شاهنامه فردوسی
۳۳	مسکات در دوران هخامنشی
۳۴	مسکات در دوران اشکانیان
۳۴	مسکات در دوران اسلامی
۳۵	مسکات در دوران غزنویان
۳۵	مسکات در دوران صفویان
۳۵	مسکات در دوران قاجاریه

۳۶	 مسکات‌های تبلیغاتی ایران
۳۷	 مسکات‌های ورزشی ایران
۳۹	 باشگاه‌های فوتبال ایران
۴۲	 نماد ملی فوتبال ایران
۴۵	 عکس یوزپلنگ چگونه مسکات شد؟
۴۷	 سلحشور مسکات فدراسیون ووشو

فصل ۳ کارکردهای مسکات‌های ورزشی

۵۱	 مقدمه:
۵۱	 کارکردهای اقتصادی مسکات:
۵۶	 کارکردهای فرهنگی و اجتماعی:
۵۷	 دسته‌بندی دیگر کاربردهای مسکات
۵۸	 تبلیغات مسکات‌ها در شبکه‌های اجتماعی
۵۸	 نقش مسکات در تبلیغات
۶۰	 بوم کسب و کار مسکات باشگاه‌های ورزشی

فصل ۴ آنتروپومورفیسم/شخصیت برند/ کهن الگوها

۷۱	 مقدمه:
۷۱	 برندسازی
۷۳	 شخصیت برند
۷۳	 آنتروپومورفیسم در طراحی شخصیت برند
۷۷	 کهن الگوها
۷۷	 مدل یونگ

فصل ۵ تحلیل نمادهای المپیک و شیوه طراحی

۸۷	 مقدمه:
۸۷	 المپیک و عناصر نمادین برند آن
۸۸	 شعار المپیک
۸۸	 مشعل
۸۹	 لوگوی مسابقات
۹۰	 مسکات
۹۱	 تحلیل مسکات المپیک‌های تابستانی و زمستانی
۹۷	 انواع مسکات ملی

شيوه‌های طراحی	۹۸
----------------	----

فصل ۶ نحوه طراحی و ساخت مسکات‌ها و اکشن فیگور

مقدمه	۹۹
مسکات‌ها یا شبه عروسک‌های تبلیغاتی	۹۹
ساخت شبه عروسک مسکات‌ها	۱۰۰
اندازه شبه عروسک مسکات‌ها	۱۰۲
دیگر نکات قابل توجه در طراحی و ساخت پوشش عروسکی مسکات	۱۰۳
بازیگری مسکات	۱۰۳
برنامه مسکاتی موفق	۱۰۵
اکشن فیگور	۱۰۶
مسکات‌ها از لحاظ عملکرد :	۱۰۶
انواع مواد در مسکات‌ها و نحوه ساخت آنان به صورت کلی	۱۰۷
روش تولید مسکات‌ها	۱۰۸
یک توضیح کلی در رابطه با روش ریخته‌گری	۱۱۴

فصل ۷ طراحی نماد ملی ورزش ایران

تحلیل نمادهای ملی ایران	۱۲۴
ویژگی‌های نماد ورزش ایران	۱۲۸
نمادهای ملی ایران چیست و ویژگی‌های آن‌ها کدامند؟	۱۲۸
ویژگی‌های نماد ملی ورزش ایران چیست؟	۱۳۲
نمادهای مطلوب ورزش ایران چیست؟	۱۳۶
تحلیل کهن الگویی برند نماد ملی ورزش ایران	۱۳۷
تعیین نماد ملی مطلوب ورزش ایران	۱۳۷

مقدمه

هزاران سال پیش از وجود برندها، تبلیغات، رسانه‌ها و غیره، مسکات‌ها خطوط نقاشی‌هایی بودند که بر دیواره غارها حک می‌شدند. اگرچه آن‌ها را با نام امروزیشان نمی‌خواندند، اما همان نقشی را ایفا می‌کردند که در عصر حاضر نیز بر عهده دارند. برای انسان آن دوران، مسکات نقش یک محافظ و طلسم شانس را بر عهده داشت و همین اعتقاد بود که وی را به ترسیم تصاویر این نمادها بر دیواره غارها و حک فرم آن‌ها بر اشیاء اطراف وا می‌داشت. پرستش این نمادها در زمان قحطی و بیماری، گسترش وسیع‌تری می‌یافت و مردم به قدری به آن اعتقاد داشتند که حتی پوشش ظاهری خود را به آن نماد شبیه می‌کردند. لذا این سرآغاز پیدایش مسکات‌ها بود. زمانی که انسان نخستین به شکار می‌پرداخت، چنین می‌پنداشت که قدرت سحرآمیز یک حیوان با شکار آن به وی منتقل خواهد شد. انتخاب نخستین مسکات‌ها برای تیم‌های ورزشی در اوایل قرن بیستم، احتمالاً با همین نگاه صورت می‌گرفت. به عنوان مثال، ترکیب نماد حیوانی در کنار لوگوی یک تیم ورزشی می‌تواند دلالتی بر پیروزی و ظفرمندی بر آن حیوان و انتقال نیروهای وی به تیم باشد. امروزه استفاده از مسکات‌ها فراوان شده است و به علت جذاب و دوست داشتنی بودن آنها به عنوان نماد شهر، کشور و سازمان‌ها به کرار مورد استفاده قرار می‌گیرند.

در جوامع امروز، مسکات کاربردهای شگرف، گسترده و تأثیرگذاری پیدا کرده است. مسکات‌ها از جمله ابزار پیوند دادن گروه یا سازمان با اجتماع می‌باشند. آن‌ها به آسانی شناسایی می‌شوند و به محض دیده شدن جایی را که به آن تعلق دارند، در ذهن مخاطبان تداعی می‌کنند. به عبارت دیگر، مسکات‌ها پذیرفته‌ترین بخش از یک مسابقه ورزشی، جلسات و همایش‌ها هستند؛ زیرا به سرعت جلب توجه می‌کنند. موفقیت مسکات نیز به توانایی آن در جلب توجه مخاطبان و ماندگاری تصویر ذهنی آن‌ها وابسته است. مسکات‌ها علاوه بر اینکه وسیله منحصر به فرد تبلیغات در محدوده‌ای وسیع قلمداد می‌شوند، در زمینه آموزش هم موفق‌اند، به‌طوری‌که موجب شکل‌گیری تفریح، سرگرمی و رقابت می‌شوند. مسکات ابزاری مؤثر برای ایجاد آگاهی از برند است. گام‌های داستان‌گویی و استفاده از پیش‌زمینه‌های مؤسسه در فرآیند ایجاد ارتباط بسیار

مهم است. همچنین استفاده از عناصر داستانی مانند پیشینه، شخصیت‌ها، تم‌ها، تعارض‌ها و ویژگی‌های سازمان، ترکیب واقعیت و تخیل از مهم‌ترین نکات ساخت مسکات و طراحی داستان تبلیغاتی برای آن هستند. مسکات‌ها در پلتفرم‌های رسانه‌ای مانند موشن‌گرافیک، پوسترهای نمایشگاهی، بروشورها و عروسک‌های تن‌پوش به کار می‌روند. شخصیت‌های تبلیغاتی با نمادپردازی فعالیت‌های هیجان‌انگیز و دادن خصایص انسانی به نام تجاری، تصویری جذاب و دوست‌داشتنی از خود می‌سازند که این امر می‌تواند بدون اینکه به‌طور مستقیم قولی را به مصرف‌کننده بدهد، وی را متقاعد به خرید کند. علاوه‌براین، مسکات‌ها به عنوان شخصیت‌های تبلیغاتی از شخصیت خود برای استخراج معنی استفاده می‌کنند؛ به‌این‌ترتیب مفهوم و معنی شخصیت در کنار جذابیت‌های حسی آن شخصیت، تبلیغات موفق را می‌سازد که با جفت‌شدن شخصیت تبلیغاتی با محصول و نام تجاری، آن‌ها نیز از چنین خصوصیتی بهره‌مند می‌شوند.

در حال حاضر مسکات‌ها جزء جدایی‌ناپذیر ورزش هستند و در بسیاری از باشگاه‌های ورزشی دنیا استقبال زیادی از آن‌ها می‌شود. تیم‌های ورزشی اغلب با توجه به لوگو، تاریخچه و ارزش‌های باشگاه یک حیوان یا سمبل را به عنوان شخصیت نمادین تیم انتخاب می‌کنند. باشگاه‌های بزرگ انگلستان مانند منچستر یونایتد، چلسی، آرسنال و لیورپول فعالیت‌های بازاریابی متعددی را برای گسترش برند خود در سایر کشورها طرح‌ریزی کرده‌اند و مسکات‌ها به عنوان یکی از ابزارهای قدرتمند برندسازی در این مسیر استفاده می‌شوند. هواداران با مسکات‌ها خیلی راحت ارتباط برقرار می‌کنند و با برنامه‌های آن‌ها در استادیوم سرگرم می‌شوند. همچنین مسکات‌ها از جمله عناصر نمایشی و نمادین المپیک‌ها، جام‌های جهانی در ورزش‌های مختلف و سایر رویدادهای بزرگ ورزشی هستند. در رویدادهای ورزشی مسکات‌ها به عنوان نماد شهر یا کشور میزبان سعی در انتقال مفاهیم فرهنگی و اجتماعی جامعه خود را به شرکت‌کنندگان دارند و تا حدودی به عنوان سفیر فرهنگی میزبان عمل می‌نمایند. برای این‌که در این کتاب با تعاریف و تقسیم‌بندی‌های مسکات‌ها، کارکردها و شیوه‌های به کارگیری آن‌ها آشنا خواهید شد.